

Protocol pesten

Protocol pesten	
Vastgesteld op: feb 2022	Versie: 001
Domein: veiligheid	Evaluatiedatum: feb 2023
verantwoordelijke: Kanjercoördinator en ib	

Inleiding

Door regels en afspraken rond pesten op te nemen in dit protocol willen we voor iedereen die betrokken is bij de Koningin Julianaschool inzichtelijk maken hoe wij in deze ongewenste situatie handelen, want we vinden het van groot belang dat elk kind in de gelegenheid is om met veel plezier naar school te gaan.

We steunen elkaar hierin en tonen wederzijds respect! Samen, leerkrachten, leerlingen en ouders onderschrijven we dit pestprotocol. Zo kunnen we pesten op de Juliana zo goed mogelijk voorkomen en adequaat aanpakken als het zich voordoet.

1. Voorwaarden voor een goede aanpak van pesten

Pesten is een probleem van alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders. Wij proberen pestproblemen te voorkomen en besteden regelmatig aandacht aan dit onderwerp in de groep. We gebruiken hiervoor de Kanjertraining. Alle nieuwe leerkrachten laten we in hun eerste werkjaar op de Julianaschool de Kanjertraining volgen en zij behalen het kanjercertificaat. Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen. Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch de kop opsteekt, beschikken wij over een directe en eenduidige aanpak. Als de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert, dan is de inschakeling van expertise buiten de school nodig.

2. Algemene informatie over pesten

Er wordt onderscheid gemaakt tussen plagen en pesten. Kinderen die elkaar plagen kunnen elkaar wel aan. Nu eens plaagt de een, dan weer de ander. Een geplaagd kind kan terugplagen. Na een tijdje maken ze het samen weer goed. Kinderen plagen elkaar ook voor de gein. Maar dat is tricky, dan is de grens tussen plagen en pesten uitermate dun. Een geintje gaat heel gemakkelijk over in grappenmakerij ten koste van degene die het mikpunt is. Tegen af en toe geplaagd worden, zijn de meeste kinderen voldoende weerbaar.

Bij pesten is het anders, pesten is altijd gemeen. Als er wordt gepest is het ene kind altijd sterker dan het andere. Pesten gebeurt nooit zomaar een enkel keertje. Een kind dat wordt gepest is steeds het mikpunt. Pesten komt voor in het gezin, de buurt of op school.

Het blijkt dat kinderen die zachtvaardig zijn, niet van zich af kunnen bijten, toegeeflijk zijn en/of vergevingsgezind een grotere kans lopen gepest te worden en in een sociaal isolement terecht kunnen komen. De meeste van deze kinderen hebben weinig zelfvertrouwen en een negatief zelfbeeld. Zij uiten dit door zich terug te trekken en af te sluiten. Dit heeft tot gevolg dat deze kinderen in een negatieve spiraal terecht komen. Het zelfvertrouwen vermindert en de sociale vaardigheden gaan achteruit.

3. Algemene informatie over de Kanjertraining

Het belangrijkste doel van de Kanjertraining is dat een kind positief over zichzelf en de ander leert denken. Als gevolg hiervan heeft het kind minder last van sociale stress. De Kanjertraining is ook bedoeld voor kinderen die thuis en/of op school "niet lekker in hun vel zitten". De Kanjertraining is in het verleden opgezet voor kinderen die gepest werden. Later is dit omgebogen tot een programma voor de basisschool. Het programma berust op twee pijlers. De eerste pijler is kinderen inzicht geven in soorten gedrag. Dit wordt gesymboliseerd door een dier en een kleur. Er worden grofweg 4 types onderscheiden: de pestvogel (zwarte pet), de aap (rode pet), het konijn (gele pet) en de tijger (witte pet). Met deze types worden vormen van gedrag uitgebeeld en wordt met kinderen besproken en uitgespeeld hoe je op bepaald gedrag kunt reageren. De bedoeling is dat kinderen gedrag bij anderen en zichzelf leren herkennen en vaardig worden in het reageren op diverse vormen van gedrag.

4. Hoe proberen we pesten te voorkomen op de Julianaschool?

Op de Julianaschool werken we met de Kanjertraining. Regelmatig stellen we een onderwerp in een (kanjer) kring aan de orde. Onderwerpen die aan bod komen zijn:

- ik ben te vertrouwen,
- niemand speelt de baas, niemand is zielig
- we spreken met elkaar over gevoelens
- we leren elkaar complimenten te geven
- we spelen situaties na met de types "aap" (rode pet), "konijn" (gele pet), "tijger" (witte pet) en "pestvogel" (zwarte pet)
- we bespreken dat we allemaal verschillend zijn en leren rekening te houden met elkaar
- we spreken af hoe we omgaan met vervelend gedrag
- we bespreken vriendschappen
- we stellen regels op die gelden in de klas en de school

Pesten is op de Julianaschool dus geen optie! We nemen hier sterk stelling in; als je pest kun je niet meer meedoen. Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost, maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten en ouders horen gezamenlijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- iemand wordt altijd met een bijnaam genoemd
- zogenaamde leuke opmerkingen maken over iemand
- een ander voortdurend ergens de schuld van geven
- iemand slaan, schoppen of op een andere negatieve wijze aanraken
- briefjes doorgeven
- opmerkingen maken over kleding
- regelmatig iemand isoleren of buitensluiten
- buiten school opwachten, tegenhouden
- op weg naar huis achterna rijden
- bezittingen afpakken
- schelden of schreeuwen tegen een kind

Zodra we deze signalen opvangen of zien zullen we hier tegen optreden.

5. Algemene regels ten aanzien van het omgaan met elkaar

- pesten is geen optie!
- benader de ander zoals je zelf benaderd wil worden, je spreekt een ander aan op de wijze waarop ook jij aangesproken wilt worden
- vertel het aan de juf of meester wanneer er iets gebeurt wat jij niet fijn of gevaarlijk vindt
- we noemen elkaar bij de voornaam en gebruiken geen scheldwoorden
- ben je boos? Probeer er over te praten of ga anders naar de meester of de juf
- spullen van een ander kind en van school behandel je met respect
- word je gepest of heb je ruzie? Praat er thuis ook over, je moet het niet geheim houden
- is het opgelost? Dan kunnen we vergeven en vergeten
- we luisteren naar elkaar en nemen de ander serieus
- jij mag er zijn, en op de Julianaschool is iedereen welkom!
- het maken van opnames, foto's van medeleerlingen en leerkrachten en/ of het plaatsen van artikelen op internet en social media zonder toestemming is niet toegestaan, ook niet voor ouders
- iedereen is anders, maar we zijn ook allemaal gelijk

Om ervoor te zorgen dat iedereen deze regels goed kan naleven verwachten we het volgende van iedereen:

- het inschakelen van de leerkracht wordt niet gezien als klikken, immers pesten gebeurt niet als de leerkracht erbij staat en is dus afhankelijk van wat hij/zij te horen krijgt!
- medeleerling hebben ook de verantwoordelijkheid om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten.
- alle leerlingen zijn verantwoordelijk voor een goede sfeer op de Julianaschool
- samenwerken zonder bemoeienissen: School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. Bij problemen van pesten zullen de leerkrachten, en bij hardnekkigheid de directie, hun verantwoordelijkheid nemen en, indien nodig, overleg voeren met de ouders van betrokken kinderen. De inbreng van de ouders blijft beperkt tot het signaleren en aanreiken van informatie, en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.
- we verwachten ook van ouders dat zij respectvol met en over medeouders en andere kinderen van onze school omgaan en spreken.
- we verwachten ook van ouders dat zij hun kind niet adviseren om van zich af te slaan of anderen pijn te doen, ook dat zullen wij niet tolereren

6. Aanpak van ruzies en pestgedrag in vijf stappen

- STAP 1: Probeer er eerst zelf (en samen) uit te komen. De leerling die last heeft van een ander kind/andere kinderen zegt: STOP, hou op. Ik vind dit niet leuk.
- STAP 2: Op het moment dat (één van) de leerling(en) dan niet ophoudt gaat de leerling naar een van de leerkrachten.
- STAP 3: De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderend gesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.
Bij herhaling van pesterijen / ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties

(zie 7, consequenties).

- STAP 4: Bij herhaaldelijke ruzie/ pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en gaan we een specifiek groepsproces rond pesten aan. Hierin volgen we het driesporenbeleid: er is aandacht voor de gepeste, de pester en de grote groep die er om heen staat. Daarnaast wordt de naam van de ruziemaker/ pester in Parnassys genoteerd. Bij iedere melding omschrijft de leerkracht 'de toedracht'. Bij herhaald gedrag worden de ouders van de regelovertreder op de hoogte gebracht van het gedrag van hun kind.
- STAP 5: Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. De leerkracht begeleidt de gepeste en de pester, indien nodig in overleg met de ouders. Eventueel kan hierbij de hulp van het Kanjerinstituut worden ingeschakeld.

7. Consequenties

De leerkracht ziet dat een leerling wordt gepest (of de gepeste of medeleerlingen komen het bij hem melden), vervolgens leveren stap 1 t/m 4 geen positief resultaat op voor de gepeste.

De leerkracht neemt duidelijk een stelling in.

De sancties die volgen zijn is opgebouwd in 5 fases:

FASE 1:

- een persoonlijk gesprek: bewustwording van het eigen gedrag;
- afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen gedurende een bepaalde periode aan het einde van iedere dag of week in een kort gesprek aan de orde
- een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem
- een of meerdere pauzes binnen blijven
- nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn

FASE 2:

- Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school heeft alle activiteiten vastgelegd in ParnasSys en bespreekt dit met de ouders.

Fase 3:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school. Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden.

Fase 4:

- In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden.

8. Cyberpesten

Omdat er op school gebruik maakt van een computernetwerk is er op school kans dat de kinderen in aanraking komen met cyberpesten. Hieronder wordt bijvoorbeeld verstaan: anonieme berichten versturen via WhatsApp, mail of andere social media, schelden, roddelen, bedreigen, foto's van mobieltjes en webcam op internet plaatsen, privégegevens op een site plaatsen, wachtwoorden en

credits misbruiken en stelen, haatprofielen aanmaken, virussen sturen, het versturen van een e-mail bom...

De effecten van cyberpesten kunnen erger zijn dan bij traditioneel pesten. Opnames die via de webcam worden gemaakt en op internet worden geplaatst zijn soms niet meer te verwijderen.

Hoe proberen wij cyberpesten voorkomen?

- leerlingen maken we bewust van de gevaren op internet, de effecten van cyberpesten en de strafbare feiten
- afspreken van internetgedrag en samen met de leerlingen regels maken
- pesten maken we bespreekbaar in de klas en leren leerlingen elkaar daarop aan te spreken
- met kinderen bespreken dat ze het ook direct moeten melden als er digitaal gepest wordt
- we passen sancties van het pestprotocol consequent toe

9. Hoe begeleiden wij onze leerlingen?

Er is aandacht voor de gepeste, de pester én de “zwijgende meerderheid”, daarnaast betrekken wij de ouders en de leerkrachten bij het pesten.

Een leerling die gepest wordt begeleiden wij onder andere door:

- medeleven te tonen, luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest
- nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten
- huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren (bijvoorbeeld door met een ander kind te gaan spelen), en hen hierbij helpen
- zoeken en oefenen van een andere reactie, bijvoorbeeld: je niet afzonderen
- het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest
- nagaan welke oplossing het kind zelf wil
- sterke kanten van de leerling benadrukken
- belonen als de leerling zich anders/beter opstelt
- praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s)
- het gepeste kind niet ‘over’beschermen maar weerbaar maken

Een leerling die pest begeleiden wij door:

- vragen: bedoel je het echt zo? Wil je echt pesten?
- praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/ pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen)
- laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste
- excuses aan laten bieden
- in laten zien welke sterke (leuke) kanten de pester én de gepeste heeft
- pesten is geen optie! wij houden ons aan deze regel
- straffen, als signaal voor iedereen dat pesten niet wordt geaccepteerd, als het kind wel pest en belonen als kind zich aan de regels houdt
- je hoeft geen vrienden te zijn, maar moet wel samen kunnen werken
- contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?
- inschakelen hulp; begeleiding door kinderpsycholoog, sociale vaardigheidstrainingen ; etc

De grote groep (zwijgende) leerlingen betrekken wij door:

- hen aan te spreken op het kanjergedrag (je neemt het met een witte pet op voor anderen)

- hen aan te geven dat het geen klikken is als je vertelt dat een kind gepest wordt
- samen met hen de pester te isoleren, zodat het pesten zijn nut verliest
- met hen te bespreken of zij meelopen met de pester, of degene die gepest wordt steunen

10. Wat kunnen ouders zelf doen? Tips voor thuis.

- ga regelmatig in gesprek met uw kind over hoe het zich voelt op school.
- vraag dingen na die uw kind verteld.
- als u denkt dat uw kind of een ander kind gepest wordt, bespreek het met de leerkracht.
- denk na wat u aan tafel bespreekt over school. Kinderen horen veel, en slaan veel op!
- wanneer er op school iets is gebeurd en het is opgelost, kom er dan thuis niet op terug. Opgelost is opgelost!

We hopen dat we dit protocol niet nodig zullen hebben, mocht dat wel zo zijn dan hopen wij u als ouder met dit protocol voldoende inzicht te hebben gegeven over onze strategie en aanpak van het pesten op de Julianaschool!